

Сопбеков С.О., Жакаева С.А.,
Куздеубаева А.Б.

Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Қ.А.ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ

Сопбеков С.О., Жакаева С.А., Куздеубаева А.Б..

**ТҮРКІ ТЕКТЕС ХАЛЫҚТАРДЫҢ МУЗЫКАЛЫҚ ӨНЕРДЕГІ
ТОЛЕРАНТТЫЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ**

оқу құралы

Түркістан 2021 ж.

УДК 78
ББК 85.31
С66

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Академиялық комитеті баспаға ұсынылды. Хаттама № 3 14.10.21.2021ж.

Пікір берушілер:

М.Ж.Танирбергенов - педагогика ғылымдарының докторы, "Мәдениет және спорт" факультетінің деканы, профессоры, М.Әуезов атындағы Өңтүстік Қазақстан университеті

С.Ш.Тлеубаев - философия ғылымдарының докторы, Шымкент басқармасы «Саз» колледжінің директоры

Р. Ш.Сыдыкова - педагогика ғылымдарының докторы, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ «Спорт және өнер» факультеті, «Орындаушылық өнер» кафедрасының профессоры

С66 Сопбеков С.О., Жақаева С.А., Куздебубаева А.Б.. «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері». – Түркістан, 2021. 85 б.

ISBN 978-601-339-153-3

Оқу құралда түркі әлемінің музыкалық өнеріне сипаттама берілген. Кең даламен таулы аудандарда пайда болған аспаптық дыбыстарды, аспаптардың шығу тарихын Орта Азия этностарының музыкасының өзара ұқсастықтары мен айырмашылықтары баяндалады.

УДК 78
ББК 85.31

ISBN 978-601-339-153-3

© Сопбеков С.О., Куздебубаева А.Б., Жақаева С.А.

Кіріспе

Қазақстанның әлемдік білім кеңістігіне кірігуі көп мәдениетті әлемде еркін бағдар таба алатын, әртүрлі халықтардың өкілдеріне, олардың мәдени алуан түрлілігі мен құндылықтарына толерантты қарайтын қазіргі заманғы маманның тұлғасын қалыптастырудың жаңа жолдарын іздестірумен ұштасады. Осыған байланысты, соңғы уақытта біздің елімізде ғана емес, бүкіл әлемде өзекті болып келген этномәдени толеранттылықты тәрбиелеу мәселесі педагогикалық ғылымда ерекше маңызға ие болып отыр.

Біріншіден, бұл елдердің, халықтардың, мәдениеттердің интегративті өзара іс-қимылының күшеюіне, екіншіден, мемлекеттер арасындағы қатынастардағы деструктивтіліктен денциясының күшеюіне, жергілікті соғыстардың, діни және ұлтаралық қақтығыстардың, агрессияның, терроризмнің пайда болуына байланысты. Бұл жағдайда этномәдени толеранттылық тұрақтандырушы фактор ретінде әрекеттеседі, өзара түсіністікке, басқа адамның жеке басын құрметтеуге, оның рухани әлемін қабылдауға бағытталған мәдениетаралық өзара әрекеттестіктің негізі болып табылады.

Қазіргі уақытта толеранттылық мәселесін талқылау және зерттеу жалпы ғылым үшін әмбебап сипатқа ие болды. Оны жан-жақты зерттеуге бағытталған көптеген философиялық, социологиялық, психологиялық, педагогикалық жұмыстар бар. Бірақ сонымен бірге, парадоксальды түрде, жеке тұлғаның толеранттылығын өнер арқылы тәрбиелеуге арналған жұмыстар іс жүзінде жоқ, бұл көркемдік және педагогикалық бағыт әлі құрылған жоқ. Сонымен қатар, көптеген ғалымдар басқа мәдениетті, оның ішінде музыкалық мәдениетті білу арқылы адам осы мәдениеттің халқына қатысты толерантты болатындығын мойындайды. Музыканың тұлғаның толерантты мінез-құлқына әсері әртүрлі әлеуметтанулық және психологиялық зерттеулермен расталады (D. Fucci, L. Petrosino, M. Banks, к. Zaums және т.б.), бұл үлкен музыкалық көкжиек қоғамның әртүрлі топтары арасындағы қарым-қатынас пен өзара түсіністікті жеңілдететінін және берік әлеуметтік әлемнің кірпіштерінің бірі адамдарды психологиялық тұрғыдан жақындастыратын және "бөтен адамды" "өзіне" айналдыратын кең және әмбебап музыкалық білім болуы мүмкін екенін көрсетеді.

Сопбеков С.О.
Жакаева С.А.
Куздеубаева А.Б..

ТҮРКІ ТЕКТЕС ХАЛЫҚТАРДЫҢ МУЗЫКАЛЫҚ ӨНЕРДЕГІ
ТОЛЕРАНТТЫЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Бас редактор: Ө. Тұрдалиев
Техникалық редактор: М. Тұрдалы
Компьютерде беттеген: В. Қармысова
Гарнитура “Times New Roman”

«Музыкалы-инновациялық лабораториясы»
Шымкент қаласы, Майлықожа көшесі, 59
Тел./факс: 53-04-43, 53-50-94
E-mail: akt_67@mail.ru

**Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
2021-2022 оқу жылындағы Академиялық комитеті отырысының
№3 хаттамасынан көшірме**

Түркістан қаласы

14 қазан 2021 жыл

Өткізілетін орын: (Онлайн режимдегі Зоом арқылы)

Өткізілетін уақыты: 2021 жылдың 14 қазанда, сағат – 15:30

Комитет мүшелері - 36

Қатысқандар: 34, келмегендер - 3

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

5. Әр түрлі мәселелер:

5.3. Университет ОПҚ дайындаған оқу, оқу-әдістемелік құралдар мен нұсқауларын талқылап бекіту.

5.4. А.Б. Куздеубаева, С.А.Жакаева, С.О.Сопбековтың «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері» атты оқу құралын, «Жоғары сынып оқушылары мен студенттерге арналған толеранттылықтың бес қадамы» атты оқу-әдістемелік құралын және «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері» атты электрондық оқу құралын бекіту және баспаға ұсыну.

**Күн тәртібіндегі әр түрлі мәселелер бойынша
Академиялық комитет ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

5.4. А.Б. Куздеубаева, С.А.Жакаева, С.О.Сопбековтың «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері» атты оқу құралын, «Жоғары сынып оқушылары мен студенттерге арналған толеранттылықтың бес қадамы» атты оқу-әдістемелік құралын және «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері» атты электрондық оқу құралдары бекітілсін және баспаға ұсынылсын.

Академиялық комитеті төрайымы:

Комитет хатшысы:

Э.Қ.Идрисова

А.Б.Тасова